

1 Σεπτεμβρίου: Αρχή της Ινδίκτου

/ [Ορθόδοξες Προβολές](#)

Αρχή του Εκκλησιαστικού έτους. 1η Σεπτεμβρίου και εορτάζουμε την «Ίνδικτο», από τη λατινική λέξη *indictio* και σημαίνει ορισμός. Πρόκειται για ρωμαϊκό αυτοκρατορικό διάγγελμα, με το οποίο οι υπήκοοι έπρεπε την 1η Σεπτεμβρίου, να πληρώνουν φόρο για τη συντήρηση του στρατού.

Επειδή τον Αύγουστο συμπληρώνεται η συγκομιδή αγαθών του έτους, ο Σεπτέμβριος λογαριάζεται ως η αρχή του νέου έτους.

Η Εκκλησία, με δεήσεις και ύμνους, προσεύχεται προς τον Κύριο και Δημιουργό του σύμπαντος κόσμου, όπως χαρίζει κατά το νέο έτος κάθε ευλογία και ευκαιρία για τη δημιουργία αγαθών έργων προς δόξα Θεού.

Ευχόμαστε «υπέρ ευκρασίας αέρων, ευφορίας των καρπών της γης και καιρών ειρηνικών». Όμως, η αλαζονεία και «άπληστία» του σύγχρονου ανθρώπου επέφερε την απομάκρυνση από το Θεό, την καταπάτηση του φυσικού περιβάλλοντος, την ανελέητη σπατάλη και τη ρύπανση των φυσικών πηγών και την εξάντληση των φυσικών πόρων και ταυτόχρονα την αύξηση της τοξικότητας και των αποβλήτων.

Η 1η Σεπτεμβρίου, κατά την οποία εορτάζεται η Αρχή της Ινδίκτου, αποτελεί την εκκλησιαστική πρωτοχρονιά και το Οικουμενικό Πατριαρχείο την έχει καθιερώσει ως ημέρα προσευχής για το φυσικό περιβάλλον.

Στο μήνυμά του για την εορτή της Ινδίκτου 2026 ο Οικουμενικός Πατριάρχης αναφέρει:

Χάριτι τοῦ ἀγαθοδότου Θεοῦ εἰσερχόμεθα σήμερον εἰς τό νέον ἐκκλησιαστικόν ἔτος, τιμῶντες καί ἐορτάζοντες ἐν ψαλμοῖς καί ὕμνοις καί ᾠδαῖς πνευματικαῖς, κατὰ τήν ἑναρξιν αὐτοῦ, τήν «Ἡμέραν προσευχῆς ὑπέρ τῆς προστασίας τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος».

Ἡ πολυδιάστατος σύγχρονος οἰκολογική κρίσις εἶναι κρίσις τῆς ἐλευθερίας τοῦ ἀνθρώπου, τῆς θρησκείας καί τῆς φιλοσοφίας του, τοῦ ἥθους καί τοῦ πολιτισμοῦ του. Προηγεῖται ἡ «κακή ἀλλοίωσις» τῆς ἐλευθερίας μας, ἡ ἀποκοπή καί ἡ ἀλλοτρίωσίς μας ἀπό τήν Πηγὴν τῆς Ζωῆς, καί ἀκολουθεῖ ἡ καταστροφικὴ διὰ τό φυσικόν περιβάλλον συμπεροφορά. Αἰσθανόμεθα βαθεῖαν εὐγνωμοσύνην διὰ τό γεγονός ὅτι αἱ πρωτοποριακαὶ πρωτοβουλίαι καί παρεμβάσεις τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ἀδιαλείπτως ἀπὸ τό ἔτος 1989 μέχρι τῆς σήμερον, ὅχι μόνον ἀπεκάλυψαν τὰς πνευματικὰς παραμέτρους τοῦ οἰκολογικοῦ προβλήματος, ἀλλὰ διήνοιξαν νέας ὁδούς καί προοπτικὰς διὰ τήν ἀντιμετώπισίν του.

Τὰ οἰκολογικά συνέδρια, οἱ σχετικοὶ διαχριστιανικοὶ καί διαθρησκευτικοὶ διάλογοι, αἱ συγκεκριμέναι προτάσεις τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας ἐπὶ περιβαλλοντικῶν θεμάτων, ἡ ἀναφορὰ εἰς τὰς κοινωνικὰς διαστάσεις καί συνεπείας τῆς οἰκολογικῆς κρίσεως καί ἄλλα τοιαῦτα, συγκροτοῦν μίαν ρωμαλέαν περιβαλλοντολογικὴν πρότασιν, μέ ἔμφασιν εἰς τήν ἀδήριτον ἀνάγκην «κοπερνίκειας στροφῆς» εἰς τήν κατανόησιν τῆς ιδέας τῆς προόδου καί εἰς τήν στάσιν τῆς ἀνθρωπότητος ἀπέναντι εἰς τήν φύσιν, καθὼς καί εἰς τὸν τρόπον δράσεως τῶν παραγόντων τῆς πολιτικῆς, τῆς οἰκονομίας καί τῆς κοινωνικῆς ζωῆς, τῶν Ἐκκλησιῶν καί τῶν θρησκειῶν, τῆς ἐπιστήμης καί τῆς τεχνολογίας καί τῆς παιδείας τῆς νέας γενεᾶς.

Θά συνεχίσωμεν, ἔργῳ καί λόγῳ, τήν προβολὴν τῆς οἰκολογικῆς προτάσεως τῆς Ἀγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας, τὸν οἰκοφιλικόν δυναμισμόν τῆς εὐχαριστιακῆς, ἀσκητικῆς καί δοξολογικῆς σχέσεως μέ τήν δημιουργίαν, ὑπογραμμίζοντες πάντοτε ὅτι ἀπαιτεῖται ἐπισταμένη θεολογικὴ ἐργασία διὰ τήν ἀποσαφήνισιν τοῦ αὐθεντικοῦ οἰκολογικοῦ μηνύματος τῆς Ὁρθοδόξου ἡμῶν πίστεως καί παραδόσεως, ἐπ’ ἀγαθῷ τῆς «καλῆς λείαν» δημιουργίας.

Εἴμεθα βέβαιοι ὅτι ἡ ἀνάδειξις τῶν θρησκευτικῶν καί ἠθικῶν διαστάσεων τῆς οἰκολογικῆς ἀπειλῆς θά ὁδηγήσῃ εἰς τήν συνειδητοποίησιν τῆς ἀξονικῆς σημασίας τῆς «οἰκολογικῆς εὐθύνης». Ἐπὶ τέλους, ὁ ἄνθρωπος πρέπει νὰ παύσῃ νὰ δρᾷ ὡς

νά μή ἐγνώριζε καί νά ἀποβάλῃ ὀριστικῶς τήν ψευδαίσθησιν ὅτι ὁ πλανήτης γῆ δύναται εἰς τό διηνεκές νά ὑπερβαίνει τās ἀνθρωπογενεῖς ἐπιβαρύνσεις καί καταστροφάς, ὅτι ἡ φύσις ἔχει τήν δύναμιν νά ἀνανεώνεται ἀφ' ἐαυτῆς. Τό ἥθος τῆς εὐθύνης διά τήν προστασίαν τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος ὀφείλει νά ἐκφράζεται εἰς παγκόσμιον, ἐθνικόν, τοπικόν καί προσωπικόν ἐπίπεδον. Ἐπαναλαμβάνομεν καί πάλιν, ὅτι ἡ ἀνάπτυξις οἰκολογικῆς εὐθύνης εἶναι «κατηγορική προστακτική» διά τήν ἀνθρωπότητα, ἐνώπιον τῆς μεγαλυτέρας ἀπειλῆς, τήν ὁποίαν ἐκλήθη αὕτη νά ἀντιμετωπίσῃ εἰς ὁλόκληρον τήν ἱστορικήν της διαδρομήν.

Προφανέστατα, μέ κυρίαρχον τό ἀνθρωπολογικόν πρότυπον, τό ὁποῖον ἐκπροσωπεῖ ὁ «ἄφρων πλούσιος» τοῦ Εὐαγγελίου (Λουκ. ιβ', 17-21), μέ τό «καθελῶ μου τās ἀποθήκας καί μερίζοντας οἰκοδομήσω, καί συνάξω ἐκεῖ πάντα τά γενήματά μου καί τά ἀγαθά μου», καί τό «ψυχή, ἔχεις πολλά ἀγαθά κείμενα εἰς ἔτη πολλά· ἀναπαύου, φάγε, πίε, εὐφραίνου», ἡ ἀνθρωπότης ὑπονομεύει τό μέλλον της καί ἀφανίζει τόν «οἶκον» της. Αἱ «νεωτερικαί ἀμαρτίαι» τῆς ἀνθρωπότητος ἐδημιούργησαν, καί συνεχίζουν νά τό πράττουν, νέους διχασμούς καί διασπάσεις μεταξύ ἀνθρώπου καί φύσεως.

Ὁ σύγχρονος «ἀνθρωποθεός» ἐμμένει εἰς τήν γεωκτονίαν, ἀγνοεῖ μέτρα καί ὅρια ἐν ὀνόματι γεωπολιτικῶν σχεδιασμῶν καί οἰκονομικῶν συμφερόντων, τοῦ καταναλωτισμοῦ καί τῆς ἱκανοποιήσεως, οὐσιαστικῶς ἀκορέστων, ἀναγκῶν, ἀλλά καί, βαθύτερον, λόγῳ ἐσωτερικῶν βιωματικῶν καί ἀξιακῶν ἀνατροπῶν. Αἱ ἐπιπτώσεις μιᾶς παγκοσμίου κυριαρχίας τῆς βουλήσεως χειραγωγήσεως, ἐργαλειοποιήσεως καί ἐκμεταλλεύσεως τῆς φύσεως θά ἀποβοῦν τραγικά διά τήν ζωήν εἰς τόν πλανήτην μας.

Ἡ προϋοῦσα ἀποδοχή καί ἐπίσημος καθιέρωσις τῆς 1^{ης} Σεπτεμβρίου ὑπό τοῦ χριστιανικοῦ κόσμου ὡς Ἡμέρας Προστασίας τοῦ Φυσικοῦ Περιβάλλοντος ἀποκτᾷ σήμερον ἰδιαιτέραν βαρύτητα ὡς σύμβολον καί ἔμπρακτος προώθησις τῆς ἐνότητος τῶν Χριστιανῶν. Ἐξ ἄλλου, ἡ δοξολόγησις τοῦ «δημιουργοῦ πάσης τῆς κτίσεως» κατὰ τήν Ἀρχήν τῆς Ἰνδίκτου εἰς τήν λειτουργικήν παράδοσίν μας, ἀποτελεῖ μίαν πολύτιμον παρακαταθήκην, ὡς πρόσκλησις καί προτροπή πρὸς σεβασμόν τῆς δημιουργίας, ἡ ὁποία ὑφίσταται τās συνεπείας τῆς ἀνοικείου ἀνθρωπογενοῦς ἐπιβουλῆς.

Τιμιώτατοι ἀδελφοί καί προσφιλέστατα τέκνα,

Ὁ σεβασμός τῶν βασικῶν πυλώνων τοῦ οἰκολογικοῦ πολιτισμοῦ δύναται νά ἀνακόψῃ τās οἰκοκαταστροφικάς τάσεις καί νά διανοίξῃ τόν «οἰκολογικόν μονόδρομον» τῆς βιωσίμου ἀναπτύξεως. Γενικώτερον, ἡ ἀνθρωπότης ἔχει ἀνάγκην συναινέσεως ἐπὶ ἐνός κορμοῦ κοινῶν θεμελιωδῶν ἀξιῶν, ὁ ὁποῖος, ἐντός ἐνός κόσμου ρήξεων καί πολώσεων, θά λειτουργῇ ὡς πυξίς διά τήν πορείαν πρὸς τό

μέλλον. Ἄξονα αὐτοῦ τοῦ ἀξιακοῦ συνόλου θεωροῦμεν τήν ἀρχήν τῆς ἀλληλεγγύης, ὡς παράγοντος συνυπευθυνότητος, διαλόγου καί εἰλικρινοῦς ἀμοιβαιότητος, ὁμοῦ μετά τῆς συλλογικῆς εὐθύνης διά τήν προστασίαν τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος. Τόσον ὁ ἔμπρακτος σεβασμός τῆς ἱερότητος τοῦ ἀνθρωπίνου προσώπου, ὅσον καί ἡ μέριμνα διά τήν ἀκεραιότητα τῆς κτίσεως, ἀποτελοῦν, ἐξ ἐπόψεως χριστιανικῆς, ζωτικᾶς ἐκφάνσεις τῆς εὐχαριστιακῆς πραγματώσεως τῆς Ἐκκλησίας καί τῆς κλήσεως τοῦ ἀνθρώπου νά καταστή «ἱερεὺς» τῆς δημιουργίας.

Ἐν τῷ πνεύματι τούτῳ, εὐχόμενοι αἴσιον καί εὐκαρπον ἐν ἔργοις ἀγαθοῖς καί θεαρέστοις τόν νέον ἐκκλησιαστικόν ἐνιαυτόν, ἐπικαλούμεθα ἐπὶ πάντας ὑμᾶς, πρεσβεΐαις καί μεσιτεΐα τῆς Παναγίας τῆς Παμμακαρίστου, τήν πανίερον εἰκόνα τῆς ὁποίας εὐλαβῶς φυλάττομεν ἐν τῷ Πανσέπτῳ Πατριαρχικῷ Ναῷ, καί «στόμασι καί καρδίᾳ καί θελήματι» ἀσπαζόμεθα, τήν χάριν καί τό ἔλεος τοῦ Κυρίου καί Θεοῦ καί Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, Οὗ τό ὑπεράγιον ὄνομα εἶη εὐλογημένον καί δεδοξασμένον νῦν καί ἀεί καί εἰς τούς ἀπεράντους αἰῶνας. Ἀμήν!